

פחד דוד

עלון שבועי בעניי פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-856233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית גן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 678

משכיל לדוד

פרשת כי תצא

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

בה לעסוק תמיד לשמה. כאמרם ז"ל (אבות פ"ו מ"א); רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה, לשמה זוכה לדברים הרבה. ואף אם עוסק בה שלא לשמה, ישתדל בעצמו שיבוא ללמוד לשמה כדאיתא (פסחים נ:). מתוך שלא לשמה בא לשמה.

אבל יזהר האדם מאוד שלא יתייחר ויתגאה, שהרי כל המתיירר אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו (פסחים סו:) ומידה זאת שנואה היא בעיני השי"ת שהרי "תועבת ה' כל גבה לב" (משלי ט"ז ה'). כי רק אחת אהובה על השי"ת והשניה - תורה בגאון שנואה.

ואם אף על פי כן יתנהג האדם בגאון, אזי: "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה" (דברים כ"א י"ח). פירוש, כאשר הוא מתחבר לאשה שנואה ולומד תורה בגאון - אזי יהיה לו בן סורר ומורה. כי כל מין מוציא כמינו, כי כל תולדות התורה שלו הולכים לסט"א רח"ל ואינם נשארים בתוך הקדושה.

ובפרשה הסמוכה נאמר "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך" (דברים כ"ב א'). וכיצד תגלה מדרגת האדם לידע אם באמת הוא לומד תורה לשמה, וכי כוונתו רק לאשה אהובה ולא לאשה שנואה. זהו ענין "השבת אבידה". כי השבת אבידה כולה פנימיות וישרות הלב, באשר אין עדים לדבר ורק האדם עצמו וריבון העולמים יודעים אם מצא את האבידה או שמא לא, ורק הוא יודע אם החזירה אם לאו.

והדברים מבהילים; כמה יראת שמים וטוהר לב צריך האדם כדי להגיע למצוה זו של השבת אבידה, כמו שמצינו בחז"ל (ירושלמי בבא מציעא פ"ב ה"ה) אצל רבי שמעון בן שטח, שקנה חמור ומרדעתו מטייעא הישמעאלי. וכאשר פתח רבי שמעון את המרדעת, מצא בתוכה כסף וזהב לרוב. הלך רבי שמעון והחזיר את כל האוצר למוכר הישמעאלי, באומרו לו: מרדעת קניתי ממך אבל כסף וזהב לא קניתי ממך, או אז שיבחו גויי ביותר. הרי שבמעשים שכאלו הבאים מתוך טוהר לב ויראת שמים, מוכח כי האדם כוונתו רק להשי"ת ולתורה לשמה, לאהובה ולא ח"ו לשנואה.

ועוד יש לנו ללמוד מכאן, שצריך להחזיר את האבידה בשמחה ובטוב לבב. כמו שמצינו בש"ס (תענית כה). אצל רבי חנינא בן דוסא שעובר אורח שחכ ליד ביתו תרנגולים. רבי חנינא הורה לאשתו שלא לאכול מהביצים. בחלוף זמן רב התרנגולים הטילו ביצים ובקעו האפרוחים ורבי חנינא מטפל בהם עד שהציקו לו מאוד, מכר אותם וקנה בדמיהם עיזים.

לאחר שנים רבות שב בעל התרנגולים, ורבי חנינא בן דוסא ביקש ממנו סימן ואחר כך החזיר לו את העיזים. ללמדנו כי גם מי שלומד תורה לשמה ובשמחה ונפשו חושקת בתורה, הוא המחזיר גם אבידה בשמחה ובושר לב. ואף את כל המצות הריהו מקיים בחשק ובשמחה, וכל אחד מלמד על השני.

כי תצא למלחמה: מלחמת היצר

"כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' א-להיך בידך ושבת שבי"ו." (דברים כ"א י')

כבר ביארנו בזה המפרשים, ראה בספר "תורת משה" להאלישיך הקדוש זצ"ל, כי מדובר כאן במלחמה הידועה של האיש הישראלי נגד אויבנו התמידי והנצחי, הוא היצר הרע. וכי כאן בפרשתנו מרומזות עצות רבות כיצד להלחם עמו ולנצחו, ואבארם על סדר הכתובים:

במה שכתוב "ונתנו ה' א-להיך", כוונתו על דרך מה שאמרנו חז"ל (קידושין ל:); יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. פי" כי אין בכוחו הדל והעצמי של האדם לנצח את היצר"ר, אבל לעומת זאת מוטלת עליו החובה להתחיל ולהילחם כנגד היצר"ר, ואז הקב"ה יסייע לו לנצחו. כאמרם ז"ל (זומא לח:); הבא ליטהר מסייעין בידו. ואז בודאי הקב"ה יתן אותו בידיו.

והנה ידוע, כי בנוהג העולם, כל אחד הנלחם נגד אויבו, מנסה הוא לדלות פרטים ולגלות מסתורין של נשק המצויים בידי הצד שכנגד, כדי לדעת באיזה נשק עליו להלחם נגדו כדי לנצחו, כגון בנשק מתוחכם ומשוכלל יותר. כן הדבר במלחמת האדם נגד היצר, כיון שהיצר"ר הוא בן חיל עצום ויודע בתחבולות מלחמה, כי אז על האדם לבוא עליו בנשק מתוחכם ומשוכלל ביותר, והוא לימוד התורה הקדושה. כאמרם ז"ל (קידושין ל:); בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין. והיא היא תנצחו ליצה"ר ותפילו ארצה.

דבר זה נרמז בפסוק "כי תצא למלחמה על איביך"; תיבת "מלחמה" מתחלקת לשניים לחם מה. דהיינו התורה שנקראת לחם (ילקו"ש משלי ט' ה') כמו שכתוב (שם) לכו לחמו בלחמי וגו', ואילו אותיות מה בגימטריא אדם. וכוונתו כמו שאמרנו לעיל, כי כאשר יצא אדם להלחם ביצה"ר, לא יצליח להלחם נגדו אלא בזכות התורה, ואז אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ (קידושין ל:).

ועוד יש להמתיק ולומר בענין זה, דישנה עוד עצה וסגולה לנצח את היצר"ר לכל יכישל את האדם ויורידנו לבאר שחת. והוא, כאשר ישמור האדם על אות ברית קודש ותהיה קדושתו עילאית בזה, אז יצליח לנצח את היצר"ר. גם דבר זה נרמז בתיבת "כי תצא למלחמה" שהוא אותיות "לחם מלה", דהיינו באם ישמור על מילתו כדבעי וגם יתחזק בלחם. בתורה אז ינצחו ליצה"ר.

וזהו ההסבר להמשך הקשר בין הפסוקים: "כי תהינה לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה" (שם, כ"א ט"ו). התורה מלמדת אותנו כי כשנעסוק בחכמת התורה נזהר

»»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il «««

פרשת כי תצא יא אלול תשע"ג

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
19:03	19:02	18:46	
19:59	20:01	19:59	מוצאי שבת
20:37	20:36	20:38	רבינו תם

הילולא דצדיקא

טו - רבי נחמן בטיטו, הראשון לציון	יא - רבי שלום יוסף ב"ר ישראל מרוז'ין
טז - רבי נתנאל אלשיך	יב - רבי אהרן אלקסלסי
יז - רבי שלמה חיים פערלאו, נכד הבעש"ט	יג - רבי יוסף חיים - בעל "הבן איש חי"
	יד - רבי יעקב מלול, ראב"ד וזאן

»»» ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il «««

אמרי חכמים

הצניעות היא חומת המגן שלנו

הבעיות מתחילות כבר בגיל צעיר, כאשר ילדות מתלבשות בבגדים שאינם תואמים את כללי הצניעות, ואומרות 'אמא, גם החברה הטובה שלי הולכת בבגדים שכאלו, אז למה שרק אני אראה כמי שהולכת בבגדים מיושנים, בגדים שאינם מתאימים לאופנה החדשה. והנה גם הבת-דודה שלי הולכת כך, וגם הדודה בעצמה!...

ומה האמא צריכה להשיב לה על כך:

'בתי היקרה, וכי אם תראי את חברתך הטובה, או את בת-דודתך, שהיא מחללת שבת, או עוברת על איסור טריפה, רח"ל, אז גם תבואי ותאמרי 'אבל החברה הטובה שלי עושה כך?!

זה הכל. יש מה להוסיף על תשובה כזו?!

היתכן ואיבדנו פרופרציות?

האבסורד הגיע עד כדי כך שאנשים פשוט כבר לא שמים לב מה הם עושים. הגאון רבי יהודה עדס שליט"א, ראש ישיבת 'קול יעקב'. סיפר שפעמים רבות באים אליו הורים ומשיחים בצער רב אודות בנם שירד מן הפסים, עזב את הישיבה ופנה לדרכים עקלקלות, והם מבקשים עצה ותושיה מה לעשות וכיצד לנהוג בו.

והנה, ממשין הגר"י עדס, אני מביט בהורים, ובדרך כלל מדובר באברך בן תורה ואשה שהתחנכה ב'בית יעקב', ומזדעזע למראה עיניי; הרי האשה, אימו של הבחור ההוא, מתלבשת שלא לפי כללי הצניעות, ויש לה עוד שאלות?!

היא מתפלאה על הבן שלה שסר מן הדרך? אתמהה!!! מה יעשה הבן ולא יחטא? האם יש לו מומי ללמוד דרכי מוסר?!

הוא שאמרנו; מרוב הדיבורים על ענייני הצניעות, יתכן ואיבדנו פרופרציות. אם הגענו למצב שאמא אינה תולה את מצבו של המתדרדר של הילד, בחוסר הצניעות שלה, מה אפשר עוד לומר לה?!

שאלו פעם את החפץ חיים זצ"ל בענין הידור מסויים בצניעות, האם כדאי להחמיר בכך, והשיב, שכיון שמצוה זו של הצניעות, משפיעה ישירות על מצבו של עם ישראל כולו, בודאי ובודאי שיש ענין גדול להדר בה ככל האפשר.

שהרי כל הידור יגרום לכך שהקב"ה 'יתהלך יותר בקרב מחנך', וכל סטיה מגדרי הצניעות עלול להביא למצב של 'ושב מאחריך'. ואם כן ברור שכל הידור במצות צניעות יש לו חשיבות מרובה.

מה שמאוד חשוב לזכור הוא שהקב"ה מצטער מאוד על כל בית יהודי שאין נהגים בו בצניעות, והצער הכי גדול הוא שההתדרדרות הגדולה הגיעה גם לבתים חרדיים.

משל לאבא שכמה מבניו נטשו אותו, בגדו בו וניתקו כל קשר עימו. אין לתאר ואין לשער את גודל הצער בליבו של האבא.

אבל בן אחד היה לו, לאבא הזה, שהבטיח שלא יעזובו ולא יטשנו לעולם, ובו הוא מתנחם ובאהבתו ישגה תמיד.

אבל, כאשר גם הבן הזה יבגוד באביו ויניחנו לנפשו, הלא באמת אי אפשר כבר יהיה לתאר את גודל צערן ויגונן של האב, וכל המנחמים שיבואו לנחמו ולעודדו, לא יצליחו במלאכתם.

"ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". (דברים כג. טז)

הכתר המיוחד שיש לעם ישראל, זה שמשופץ באבני חן ובמרגליות טובות, הלא הוא 'כתר הצניעות'. כתנ של ממש. מעולם לא ראינו מלכה - בארץ כל שהיא - שתתביש בכתר הענוו לראשה ותסיר אותו מעליה. ומה גדולה הבושה שבנות ציון פושטות את כתר הצניעות מראשן, מתוך חסרון ידיעה והערכה למידת הצניעות שעליה זועקת התורה ומזהירה אותנו "ולא יראה בך ערות דבר" כי אז חס ושלום "ושב מאחריך". הקב"ה יסיר את השגחתו ושמירתו ממתנה ישראל.

המגיד מיישרים רבי ראובן קרלנשטיין שליט"א, סיפר מעשה נורא (הדברים הובאו בספר "עלינו לשבח" בפרשתינו) שצריך להמחיש בפנינו את גודל העוון בעניינים אלו. מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל גידל לפני עשרות שנים נערה יתומה בביתו. בהגיעה לפרקה, דאג לה הוא עצמו לשידוך עם בחור בן תורה מופלג, והכניס אותה לחופה.

לאחר שסידר את החופה והקידושין, התפלאו המוזמנים לראות את הגאון זצ"ל הולך עד המקום שבו היה חדר היחוד, וממתין שם שעה ארוכה עד שהחתן והכלה יצאו מהחדר.

המחזה היה כל כך מוזר, עד שהעדים חששו אולי רבי שלמה זלמן אינו סומך על עדותם. גם המחונתים ניסו להעלות בדעתם כל מיני השערות; מה מציץ לו.

הגאון רבי שלמה זלמן שם לב לדאגה שאפפה את המחונתים והרגיע את כולם, אבל הוא עדיין המשיך להמתין בסבלנות ליד חדר היחוד.

והנה, כאשר החתן והכלה פתחו את הדלת, והצלם התכוון להיכנס לצלם, ביקש ממנו רבי שלמה זלמן להמתין מעט בחוץ, כי יש לו משהו אישי לומר לבני הזוג.

כשנכנס לתוך החדר, הוא סגר את הדלת אחריו, ואז פנה הגרש"ז אל הכלה, כשהוא מנופף באצבעו לאות אזהרה:

'זו הפעם האחרונה שאני רואה אותך בפאה כזו!'

מבהיל.

רבי שלמה זלמן, זכר צדיק לברכה, עם כל האהבת ישראל שפעמה בו, עם כל היחס החמים והלבבי שהוא גילה ליתומים, עד שהוא עצמו גידל את היתומה הזו בביתו, לא התחשב הפעם בשום דבר. כשהבחין שהכלה חובשת פאה לא הכי-צנועה, הוא גוער בה לפני חתנה הטרי, ומזהיר אותה שלא לחבוש את הפאה הזו יותר - - -

רבי שלמה זלמן ראה לנכון לעשות מה שעשה, כדי לחנך את הכלה היתומה הזו, ולגרום לה לאושר ולשמחה אמיתית במשך כל ימי חייה.

וכי יש לנו במה להתבייש?!

וכי אנחנו צריכים להתבייש בנזר הצניעות שלנו? מה הבושה הזאת?!

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

אין לסמוך על זה

יש אומרים שדבר שנאמר בפני שלשה אין בו משום איסור רכילות, אך למעשה אין לסמוך על זה, והדבר אסור. והאיסור הוא אפילו כשמספר לאדם אחר, אם כוונתו שיתגלה הדבר לאותו אדם שדיברו עליו.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה". (ישעיה נ"ד)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חגיגה פינטו שליט"א

מן האוצר

כמה עצות טובות בפרשה

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו". (דברים כ"ב ח')

פירוש, יש לו לאדם לעשות מעקה ושמירה להיזהר, לשמור אותו שלא יפגע בו, שכן תמיד יפול הנופל ממנו. כלומר, באמצעות היזהר יוכל אדם ליפול ממעלתו, ועליו להיזהר ולהישמר מזה.

ופרשה זו מדריכה אותנו בדרך הסלולה הטובה ביותר, כפי רצון הבורא.

הנה כמה דוגמאות לזה: "לא תזרע כרמך כלאים" (כ"ב ט'). פירוש, לפעמים היצר הרע מגיע תחת מסווה של יצר טוב ורוצה להכשיל אותנו. משום הכי מצווים אנו לא לערבב בין היוצרות, לא לזרוע את כרם ישראל סבא בכלאים של יצר טוב שהוא באמת יצר הרע.

הוא שגם אומר הפסוק: "לא תחרוש בשור וחרמור יחדיו" (שם י'). לא

לערבב את הכלאים בשור שהיא תורה (שור לשון ראייה, ותורה אור המראה ומאירה לאדם), ובחרמור שהוא היצר הרע, בבחינת "שבו לכם פה עם החמור" (בראשית כ"ב ה'), עם הדומה לחמור (יבמות סב.). שלא נטעה בין שני היצרים; יצר טוב והיצר הרע.

שוב ממשיכה התורה ואומרת (כ"ב י"א) "לא תלבש שעטנז". ג"כ כנ"ל, שלא לערבב בין היוצרות שלא יעלה לנו עבירה במקום מצווה, שכן חייב אדם לראות ולהבחין בין טוב ובין רע, ולעשות רק הטוב. וכיצד ידע האדם לראות רק את הטוב? לכן התורה אומרת לנו (שם י"ב); "גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך". זוהי מצות ציצית אשר שקולה כנגד כל המצוות (גדרים כה.), וכתוב בה בציצית (במדבר ט"ו ל"ט) "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אתם". שהרי על ידי מצות ציצית נזכר תמיד את כל המצוות כולם, והזכירה תביא אותנו למעשה ולקיום כל המצוות.

ולא עוד, אלא שרק הציצית תוכל להביא אותנו להבחין בין טוב ובין רע, כאמרם ז"ל (מנחות מד.) על אדם שרצה לחטוא, אבל אז באו ציציותיו וטפחו לו על פניו. שכן הציצית מאירה לנו את הדרך בעולם הזה ואז נבחין בין טוב לרע, כי הרע הוא סמל החושך, והמצוות והתורה אור הם, כמו שכתוב (משלי ו' כ"ג) "כי נר מצוה ותורה אור".

"ונתנו ה' א-להיך בידך ושבית שבי" (כא. י)

במלחמה עם היצר, אומר היה הבעל שם טוב הקדוש, יש צורך ב"שבית שבי" - ללמוד את דרכי המלחמה שלו ואת האמצעים שהוא נוקט כדי לצוד את האדם. באותם אמצעים - עלינו להשתמש נגדו.

מזוית אחרת, טען החתם סופר, עלינו ללמוד מדרכי היצר; כשם שהוא אינו מסית את האדם שבפעם אחת יסור מדרך הטוב, אלא היום אומר לו עשה כך ומחר עשה כך - כן במלחמה נגדו עלינו ללכת ממדרגה למדרגה.

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו" (כא. יח)

בדרך מליצה פירש בעל ה"תולדות";

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה". היתכן דבר כזה?

אלא שהסיבה היא כי האיש הזה, שיש לו בן סורר ומורה - הוא עצמו "איננו שומע בקול אביו"; איננו שומע בקול אביו שבשמים, ועל כן יש לו בן שכזה.

"לא תחרש בשור ובחרמור יחדיו" (כב. יא)

הטעם לכך שאסרה התורה חרישה של חמור ושור יחדיו, מפורש בספר החינוך: "ידוע, שיש למיני הבהמות ולעופות דאגה גדולה לשכון עם שאינם מינם, וכל שכן לעשות עמם מלאכה. וכמו שאנו רואים בעינינו באותם שאינם תחת ידינו, כי כל עוף למינו ישכון, וכל הבהמות ושאר המינים גם כן ידבקו לעולם במיניהם".

ולהערה זו יש פועל מוסרי: "וכל חסלב מזה יקח מוסר, שלא למנות שני אנשים כאחד, שיהיו רחוקים זה מזה בטבעם ומשונים בהנהגתם כמו צדיק ורשע, והנקלה בנכבד. שאם הקפידה התורה על הצער שיש בזה לבליחיים, שאינם בנישכל, כל שכן בבניאדם, אשר להם נפש משכלת..."

בדרך אחרת מבאר ה"אבןעזרא": "השם חמל על כל מעשיו, כי אין כח החמור ככח השור". כלומר, כיוון שהחמור חלש מהשור, במקרה והם

מן המעיין

יחרשו יחד, ייגרם לו צער מכך שייאלץ להתאמץ יתר על המידה כדי לנסות להשתוות לכח הטבעי של השור.

"להצילך ולתת אויבך לפניך" (כג. טו)

ראשי תיבות "אלול".

בספר "באר לחי", מוצא כאן רמז נפלא שבחודש אלול כשהיהודי שב אל הש"ת, אזי הקדוש ברוך הוא יצילהו מאויביו - אלו המקטרגים, וכשיכנעו המקטרגים גם אויביו נכנעים לפניו, כידוע.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ואם לא קרוב אחיך" (כב. א)

בזה העיר כי הוא מדבר על זמן גלות האחרון כי לא קרוב, כדרך אומר (במדבר כד יז) "אשורנו ולא קרוב".

עוד לו "ולא ידעתו", שנסתם הקץ, ואין יודע מתי "קץ הפלאות", וזה יסובב הרחקת הלבבות מהאמונה ונטווי רגל כאשר עינינו רואות בדורות הללו. עם כל זה יצו ה' "ואספתו אל תוך ביתך" - זה בית המדרש. וילמדהו אורחות חיים ודרך ישכון אור, לבל יטה מני אורח, ולא ימצאהו אויבו במחשבות וטענות כוזבות, כי אור תורה תצילהו. וזה יהיה עד שיתרצה ה' וידרשהו.

והוא אומר "עד דרוש אחיך אותו והשבותו לו". פירוש מעלה עליו הכתוב כאילו הוא משיבו מני אובד.

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

ענתה לו אשתו החכמה; אכן כדברך. על העץ אין יותר מסמרים, אבל החורים... החורים נשארו בעץ!

את הפגיעה האמיתית של התנהגות בלתי ראויה, של דיבורים שאינם הולמים, קשה לרפא. הזמן אמנם עושה את שלו, אך הפצע המדמם גם הוא עושה את שלו והרגש שנפגע לא חוזר לקדמותו כל כך מהר.

להעיר ולפייס

בקשת הסליחה וההתנצלות אינה שמורה דווקא לימי הסליחות בחודש אלול. מקומה שמור ומוכן לכל יום מימי השנה, כאשר אדם חש שהתנהגותו או התבטאותו היו מעליבים או פוגעים, עליו להתנצל, לחזור בו ולפייס את הנפגע.

הרה"ג רבי ישעיה הורביץ שליט"א מח"ס "ארחות רבינו", נשאל כיצד ינהג אדם שנכשל שוב ושוב באותו משגה כלפי אשתו?

"אין ספק שעליו לבקש סליחה שוב ושוב. אך כאן חובה להבהיר נקודה חשובה: בקשת סליחה זו לא רק אמירה של "תסלח לי". בקשת סליחה זה להראות באופן אמיתי וכנה שאני מכיר בכך שטעיתי בגישה או בהתנהגות שלי. אם אדם לא התנהג כראוי שוב ושוב, אז מוטל עליו לרצות שוב ושוב. וכאמור זה יכול להיות באין ספור אופנים אחרים מאשר עצם ביטוי המילה סליחה".

"אגב; אנשים רגילים להשתמש עם צמד המילים "שלוש בית" כאשר אין שלום בבית. "שלוש בית", זו מטבע לשון שהיא נרדפת למקרה שיש בבית היפך ממידת השלום... והאמת היא ששלוש בית זה לא תהליך שנצרך רק בשעת מריבה, אלא שבכל פעולה חיובית שאדם עושה בביתו הוא מניח אבן בשלום הבית. לשם כך צריך להיות חכם, שכן כאשר מדובר בטיפש או גולם - אזי שום דבר לא ימונע ממנו לשוב על קיאו שוב ושוב".

"מספרים על מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל שבלוויית רעייתו הרבנית ע"ה התבטא שאין לו על מה לבקש ממנה מחילה. צריך ללמוד פשוט גם בסיפורים. מרן הגרש"ז זצ"ל היה בכל מהותו "איש הלכה" ובכל מצב נהג כהלכה, בישרות ובהגינות. כאשר נוהגים כהלכה ובישר הרי שגם אם פוגעים בשגגה מרצים את הזולת מיידית. לדוגמא; בעל מבחין שאשתו נכשלת באיסור בורר ותיכף הוא אומר לה 'בורר!' האישה מרגישה לא נעים ואף חשה בעלבון. במקרה כזה היה על הבעל לנהוג בשלל הראשון כפי שנהג, אך בשלב השני עליו לרצות את חברו. וזו הייתה כוונת מרן הגרש"ז שאין לו על מה לבקש מחילה - כיוון שאצל מי שנוהג ביושר לעולם לא יישאר על מה לבקש מחילה.

הרב הורביץ מוסיף ומחדד: "יכולה להיות תחושה שבגלל שהאבא הוא האדון בבית והאחראי על המתרחש, אז חובת בקשת הסליחה מוטלת רק עליו. אבל ברור שגם האישה נכללת בחובת "עד שיפייס את חברו" שכן אינה פטורה ממצוות שבין אדם לחברו, ואסור לנו לשכוח זאת".

ה מ ה ר " ם מרוטנבורג כותב בתשובה שחובה יתרה מוטלת על האדם לכבד את אשתו יותר מאשר אדם אחר, לפי שעליה נצטוינו בכל ענין ולא אצל אדם אחר. ברוח רעיון זה כותב המהר"ל בנתיבות עולם, "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה"; פירוש באשתו במיוחד. כי אשתו מפני שהבעל מושל עליה דמעתה מצויה ביותר, כי אונאת אדם אחר אינו מתקבל בכל כך התפעלות. אבל האשה שהיא תחת בעלה, ועם זה היא חשובה בעצמה, היא נתפעלת ביותר, לכן דמעתה מצויה". (בית יחזקאל, עמ לב).

זהו שלום בית אמיתי של בני זוג צדיקים, הנזהרים שלא לפגוע אחד בשני, גם כשהמצוקה שווה בשניהם יחד. לא אחת אנו שומעים בני זוג שאומרים 'מה בכך שהשני נפגע ממני? לא נורא, אחר כך אבקש את סליחתו'. עלינו לדעת, כי כל פגיעה בשני, אף שאחר כך מבקשים סליחה, תמיד תישאר צלקת בלב, שלעיתים נשארת לעולם. החכמה היא להיזהר בכבודו של השני, ומראש לא לפגוע בו.

הרב אבנר קוואס מספר בשיחותיו על זוג שחיו יחד, והבעל לא היה זהיר בכבוד אשתו, הוא היה חד לשון ופגע בכבודה תדיר.

לימים, יצא לנוח בגינת החצר של ביתם, וראה על אחד העצים הרבה מסמרים שהיו תקועים עד חציים בעץ. תמה האיש ושאל את אשתו לפשר הדבר, אמרה לו אשתו, זוהי מזכרת עבורי; בכל פעם שאתה פוגע בי ומעליב אותי, אני תוקעת בעץ מסמר עד חציו, וכך אני זוכרת כמה פגעת בי!

הביט הבעל בעץ שהיה מלא מסמרים לכל אורכו ורחבו, וחשכו עיניו; הוא הרי פגע באשתו אין ספור פעמים ולא שם אל ליבו!

מיד התחרט והבטיח לאשתו כי מעתה ישפר את דרכו ויתנהג אליה בכבוד הראוי לה. אך בקשה אחת היא לו ממנה; "בכל פעם שאתנהג אלייך בכבוד, תוציאי מסמר אחד מהעץ, עד שבסופו של דבר לא ישארו מסמרים בעץ".

הסכימה האשה לבקשתו, ואכן, מאותו יום הבעל שיפר את דרכו והתנהג אל אשתו בכבוד רב. האשה עמדה בהבטחתה ובכל פעם שהבחינה בהנהגה מכובדת מצד בעלה, הורידה מסמר אחד מהעץ.

עברו ימים וחלפו שנים, יום אחד הבעל יוצא לגינת החצר, הוא סוקר את העץ שהיה מכוסה במסמרים והנה העץ נקי ממסמרים. שמח מאוד בלבו ומיד קרא לאשתו ואמר לה; הביטי נא רעייתי יונתי תמתי, הצלחתי להתנהג אליך כל כך יפה, והנה העץ כבר נקי ממסמרים!